

13.10.2025

Eduskunta
puolustusvaliokunta

HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

VALTION TALOUSARVIO 2026

Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry kiittää mahdollisuudesta lausua valtion talousarvioesitykseen 2026.

Hallituksen esityksessä talousarvion pääluokka 27 Puolustusministeriön hallinnonalan osalta sisältää merkittäviä ja perusteltuja korotuksia puolustusmateriaalihankintoihin ja Puolustusvoimien toimintamenoihin.

Toimintaympäristön kuvaus kokonaisturvallisuuden ja toimintaympäristön muutoksineen sekä Naton jäsenyys edellyttävät puolustuskykymme ylläpitoon ja kehittämiseen pysyvää määrärahojen tason nostoa. On myös turvattava kyky vastata nopeasti mahdollisiin lisäresurssitarpeisiin.

Hallinnonalan henkilötyövuosimäärää kasvatetaan, mutta suunniteltu määrä ei ole riittävä suhteessa tehtävien lisääntyneeseen määrään sekä vaativiin tulostavoitteisiin. On huomioitava, että Puolustusvoimissa viimeisten määräaikaisten lisätehtävien päätyminen vuodenvaihteessa kumoaa osiltaan suunnitellun lisähenkilöstömäärän vaikutuksia. Puolustuselontekoon kirjattu palkatun henkilöstön määrän lisääminen 1500 henkilötyövuodella kuluvalle ja seuraavalla vaalikaudella on hyvä ja tärkeä tavoite, mutta sitä tulee nopeuttaa.

Aikajänne henkilöstömäärän kasvattamiselle ei saa muodostua liian pitkäksi, henkilöstöresursseja tarvitaan nopeasti. Edellytämme henkilöstömäärän viivytyksetöntä tarkastelua, ja henkilöstön lisäämistä toimintaa vastaavalla tavalla. Henkilöstövajausta on vielä paljon myös puolustusvoimauudistuksen seurauksena. (n. 2100 tehtävä lakkautettiin, joista n.1700 siviilitehtävää). Välitön tarve siviilihenkilöstön lisäykselle on näkemyksemme mukaan 500 tehtävää.

Kaikkia käsipareja tarvitaan, mutta tilanne ei ole tällaisenaan kestävällä perustalla. Toimintaympäristön muutos sekä täysimääräinen puolustusliitto Naton jäsenyys heijastuvat monilla tavoin Puolustusvoimien arkeen. Muutokset heijastuvat koko organisaatioon, jossa ammattitaitoinen, osaava ja riittävä siviilihenkilöstö on tärkeässä roolissa niin valmiuden, yhä kansainvälistyvän, koulutuksellisen ja kuin operatiivisenkin toiminnan näkökulmasta.

Mm. lisääntyvät kertausharjoitukset myös ulkomailla, MPK:n toiminta ja materiaalisiirrot luovat painetta varastokenttään, jossa jo nykyisin toimitaan liian pienellä henkilöstöresurssilla. Rajavartiolaitos tukeutuu myös harjoitustoiminnassaan Puolustusvoimien huoltorakenteisiin. Vaikutukset kohdentuvat myös aluetoimistoihin ja hallintoyksiköiden koulutustoimialoille, joissa vastataan kertausharjoitusten hallinnointitehtävistä. Lisäksi kutsuntojen laajentuminen koko ikäluokkaan vaatii lisäresursointia. Siviilihenkilöstöä ja -tehtäviä on lisättävä myös henkilöstö- ja materiaalihallinnan tehtävissä hankinta-alalla, terveydenhuollossa, sosiaalikuraattoritehtävissä, muissa asiantuntijatehtävissä. Materiaalin huolto- ja asennustehtävät sekä tuotantotehtävät edellyttävät lisähenkilöstöä.

Nämä edellä mainitut tehtävät ja toimialat toimivat esimerkkeinä siviilihenkilöstöön liittyen. Henkilöstön lisätarpeet eivät näyttäydy missään määrin tilapäisinä, vaan tilanne tulee jatkumaan pitkään, kuten talousarvion toimintaympäristöä kuvaavassa kappaleessa todetaan.

On tarkoituksenmukaisinta, että tehtävät ovat pysyviä, pitkäaikaisia, henkilöstöä on riittävästi ja että koti- ja ulkomaan tehtävien palvelussuhteen ehtoja kehitetään tavoitteellisesti. Tämä takaa osaavien ammattilaisten kiinnostuksen ja motivaation hakeutua tehtäviin. Näin myös sitoutetaan henkilöstö, luodaan pohjaa suunnitelmalliselle ja pitkäjänteiselle toiminnalle sekä henkilöstösuunnittelulle. Tämä yhdessä kilpailukykyisten palvelussuhteen ehtojen kanssa edistää siviilien palkkauksellista asemaa, urapolkuja sekä Puolustusvoimien kilpailukykyä työnantajamarkkinoilla. Määräaikaisiin tehtäviin palkatut henkilöt ovat parhaimmillaan hyvää ja valmista rekrytointipohjaa pysyviin tehtäviin. Tärkeää on, että pystymme rekrytoimaan osaavaa, kehittymishalukasta ja motivoitunutta siviilihenkilöstöä asiantuntija- ja tukitehtäviin, jotka kaikki ovat välttämättömiä toiminnalle. Tällä on merkitystä myös kansantaloudellisesti työllisyyden näkökulmasta.

Korostamme myös, että Puolustusvoimien toiminnan kannalta, ja tässä muuttuneessa tilanteessa kustannustehokkainta sekä järkevintä henkilöstöresurssien käyttöä on oikean henkilöstöryhmän kohdentaminen ja toimiminen koulutusta ja osaamista edellyttävissä tehtävissä. Näin toimien sotilaita on mahdollista tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti siirtää sotilaallista koulutusta edellyttäviin tehtäviin. Siviilitehtävien vähyys on tuottanut myös sotilaita siviilien tehtäviin mm. varastotoiminnoissa, asennustehtävissä, hallintotehtävissä. Pidämme tärkeänä, että siviilihenkilöstön suhteellisesta ja tasapuolisesta osuudesta huolehditaan.

Sotilaallinen liittoutuminen edellyttää merkittävää lisäresurssitarvetta myös kotimaassa palvelemaan henkilöstöön. Näitä tarpeita olemme lausunnossamme siviilihenkilöstön osalta kuvanneet.

On välttämätöntä, että talousarvioon saadaan määrärahat täysimääräisesti Natojäsenyyden edellyttämiin henkilöstötarpeisiin sekä muihin liittoutumisesta johtuviin uusiin velvoitteisiin. Henkilöstöresurssin riittävydestä on huolehdittava joukko-osastoissa/vast, joista henkilöstöä lähtee tehtäviin ulkomaille.

Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry kantaa erityisesti huolta siviilihenkilöstön riittävästä määrästä ja jaksamisesta. Konkreettisin ja merkityksellisin asia, joka siviilihenkilöstön toimintakykyä ja hyvinvointia tukee, on tehtäviin nähden riittävä henkilöstön määrä.

Puolustusministeriön toimintamenoihin esitettyä tehtävä- ja henkilöstömäärän lisäystä tuemme, tosin todellinen tarve sielläkin on esitettyä suurempi.

Tasa-arvoinen eri sukupuolet sekä yhdenvertainen eri henkilöstöryhmät huomioiva toiminta- ja työympäristö luovat perustan toimivalle ja motivoituneelle henkilöstölle. Oleellista kaiken toiminnan kannalta on turvata terveet sisätilat ja työskentelyolosuhteet sekä hyvä tilahallinta arvokkaan sekä määrällisesti suuren materiaalin asianmukaiseen säilyttämiseen.

Talousarvioesityksessä kuvatut Puolustusvoimien materiaalsen kehittämisen kehittämisohjelmat sekä niihin rakennettavat suorituskyvyt ovat mittavia ja vaativia hankkeita. Henkilöstön riittävyys näihin sekä normaaliin toimintaan herättävät huolta.

Henkilöstön määrä edellyttää jatkuvaa arviointia, ja sen tulee olla riittävä sekä oikeasuhtainen lisäksi mm. uusiin, Puolustusvoimille myönnetyn 6 mrd euron tilausvaltuuksien mukaisiin materiaalihankintoihin nähden.

Tähän pirtaan ei missään määrin sovi tuottavuusohjelman määrittelemät säästöt Puolustusministeriön hallinnonalalle. Näistä säästöistä on luovuttava. Lisäksi VM:n tasolta esitettävissä hallinnon, toimintatapojen, rakenteiden ja prosessien kehittämisessä on huomioitava hallinnonalojen erityispiirteet ja mahdollistettava omat sisäiset, hallitut tuottavuustoimet.

Esitämme myös, että PI 26 Sisäministeriön hallinnonalan Rajavartiolaitoksen säästöistä luovutaan. Rajavartiolaitoksen henkilöstön ja toiminnan turvaaminen sekä määrärahasen nosto vastaamaan toimintaa on erittäin tärkeää. PI 28 Valtiovarainministeriön hallinnonalan Palkeet virasto ja Valtori tukevat virastojen perustoimintoja, joten niiden määrärahat ja henkilöstö on myös turvattava.

Valtion virastot ovat oleellinen osa Suomen kokonaisturvallisuutta eikä niiden toimintaedellytyksiä tule heikentää.

Kunnioitavasti

Elina Laiho
Elina Laiho
puheenjohtaja

Kristiina Hakuli
Kristiina Hakuli
päätoiminen pääluottamusmies